

Br.

Podgorica, 20. januar 2021.

Informacija o rezultatima predsjedavanja Crne Gore Centralno-evropskom inicijativom (CEI) u periodu 1. januar – 31. decembar 2020. godine

Crna Gora je predsjedavala Centralno-evropskom inicijativom (CEI) u periodu 1. januar – 31. decembar 2020. godine. To je drugo predsjedavanje naše zemlje od kako je 2006. pristupila najstarijoj i najvećoj regionalnoj organizaciji na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope¹.

U skladu sa strateškim djelovanjem CEI koje ima za cilj unapređenje regionalne saradnje, podsticanje održivog razvoja regiona, kao i podršku procesu evropskih integracija, a vodeći se i nacionalnim interesima, Crna Gora je definisala prioritete predsjedavanja: naučna diplomatija, zaštita životne sredine, povezanost, reforma javne uprave, kulturne i kreativne industrije, kao i promovisanje ekonomskih potencijala regiona. Indikativni kalendar aktivnosti predviđao je realizaciju preko 20 događaja (Zaključak Vlade br. 07-3369 od 5. septembra 2019. godine).

Godinu crnogorskog predsjedavanja obilježila je pandemija koronavirusa koja je izazvala ozbiljne zdravstvene i ekonomsko-socijalne posljedice za sve zemlje članice CEI i šire, te otežala planiranje i realizaciju događaja. Iz tog razloga, fokus predsjedavanja preusmjeren je na političku agendu i aktivnosti koje su imale za cilj ublažavanje posljedica krize i pružanja adekvatnog odgovora na nove regionalne izazove, dok su planirane tematske konferencije resornih vladinih institucija na ministarskom i ekspertskom nivou, kao i druge aktivnosti u okviru parlamentarne i ekonomske dimenzije, odložene za 2021. godinu.

U ulozi koordinatora predsjedavanja, Ministarstvo vanjskih poslova je putem stalne komunikacije i konstruktivne saradnje sa Sekretarijatom CEI, uspješno obezbijedilo kontinuitet u radu Inicijative.

Tokom jednogodišnjeg predsjedavanja realizovane su sljedeće aktivnosti:

- **Četiri sastanaka Komiteta nacionalnih koordinatora, kao najvažnijeg tijela za koordinaciju rada Inicijative** (Podgorica, 12. februara, virtuelni format 8. maja, 23. septembra i 3. decembra);

¹ CEI ima 17 članica: Albanija, Bjelorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Češka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina.

- **Vanredni virtuelni sastanak predsjednika vlada**, organizovan od strane MVP i Kabineta predsjednika Vlade, u saradnji sa Sekretarijatom CEI i Regionalnom kancelarijom Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) za Evropu, 15. maja. Sastanak je predstavljao jedan od najznačajnih multilateralnih događaja koje je Crna Gora inicirala i vodila u posljednjem periodu, a okupio je visoke zvaničnike iz 17 zemalja članica CEI i predstavnike EU, SZO i EBRD. Na sastanku je pohvaljena inicijativa Crne Gore za okupljanjem lidera CEI regiona, čime je potvrđena posvećenost snažnoj regionalnoj saradnji i odgovoran pristup predsjedavanju. Virtuelni Samit je zaključen usvajanjem *Zajedničke izjave* kojom je naglašeno da su saradnja, povjerenje i solidarnost najefikasniji odgovori na pandemiju, kao zdravstvenu, ekonomsku i socijalnu krizu za region i svijet. Države članice CEI saglasile su se da sve sprovedene mjere u cilju zaštite života i zdravlja građana, moraju biti koordinisane, proporcionalne, transparentne i uvijek poštovati temeljna prava svakog pojedinca. Takođe, države su se obavezale da će raditi na boljem povezivanju, ekonomskom oporavku, privlačenju stranih investicija i oživljavanju turizma, vodeći se načelima međunarodnog prava. Zajedničkom izjavom su pozdravljeni i ohrabreni naponi CEI, SZO, EU i EBRD u pružanju koherentnog i koordinisanog odgovora na negativne efekte pandemije.
- **Virtuelni sastanak ministara vanjskih poslova**, na temu “**CEI region: tranzicija ka novoj normalnosti**“, održan je u virtuelnom formatu, 24. septembra. Sastanak je potvrdio značaj multilateralne saradnje i regionalnog dijaloga tokom faze oporavka. Prepoznato je i pozitivno ocijenjeno djelovanje Inicijative pod crnogorskim predsjedavanjem u pogledu postizanja konkretnih rezultata na planu osnaživanja regiona. Na ministarskom sastanku usvojena je *Odluka o predsjedavanju Crne Gore CEI tokom 2021. godine*.
- U kontekstu saradnje CEI i UN, Generalna skupština UN je 23. novembra usvojila konsenzusom **Rezoluciju o saradnji između UN i CEI**, koju je Crna Gora u okviru predsjedavajućeg, podnijela u ime 17 članica Inicijative. Time je potvrđen doprinos CEI ostvarivanju UN ciljeva i Agende za održivi razvoj do 2030. i spremnost za dalje jačanje saradnje sa UN. Rezoluciju su kosponsorisale sve članice CEI, kao i Gruzija, Palau i Vijetnam.
- U skladu sa prioritetom *naučna diplomatija*, **podržan je dalji razvoj Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope (SEEIIST)**, kao jednog od najznačajnih regionalnih naučno-tehnoloških projekata. Ekspertska pomoć pružena je u okviru pripreme aplikacije za stavljanje projekta na Mapu puta Evropskog strateškog foruma za istraživačku infrastrukturu (ESFRI), što predstavlja jednu od najznačajnijih aktivnosti realizovanih u okviru ovog projekta tokom 2020. godine.
- Imajući u vidu da je Crna Gora prepoznala potrebu za većom promocijom rodne ravnopravnosti na regionalnom nivou i značajno doprinijela da se uticaj aktuelne pandemije koronavirusa na status žena prepozna u svim strateškim dokumentima

CEI usvojenim tokom 2020. godine, organizovan je događaj na temu „**Oснаživanje položaja žena u kontekstu COVID-19 krize**“, u hibridnom formatu, 21. decembra. Događaj je realizovan od strane MVP i Sekretarijata CEI, u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori (UNDP). Događaj, koji je okupio predstavnike državnih organa i nevladinih organizacije CEI regiona, doprinio je podizanju svijesti o značaju rodne ravnopravnosti i osnaživanju žena kao preduslova za održivi razvoj regiona.

- Podržan je i promovisan **Vanredni poziv CEI za finansiranje projektnih prijedloga**, za suzbijanje posljedica pandemije u sektorima koji su najviše pogođeni: zdravstvo i medicina; obrazovanje i učenje na daljinu; podrška mikro, malim i srednjim preduzećima. Poziv je objavljen 27. marta 2020. Institut za javno zdravlje Crne Gore (IJZCG) dobio je projekat za uspostavljanje nacionalne platforme za telemedicinu. Objavljivanjem ovog poziva, Inicijativa je postigla veću prepoznatljivost i vidljivost, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.
- U saradnji sa Regionalnom kancelarijom SZO za Evropu, podržano je osnivanje i obezbijeđeno aktivno učešće u okviru **Operativne grupe u oblasti zdravlja**, koju čine predstavnici ministarstava zdravlja iz svih zemalja članica CEI. Operativna grupa sastaje na redovnoj osnovi i daje konkretne preporuke i mjere u cilju efikasnog reagovanja na širenje virusa u regionu.
- Usvajanjem novog **Akcionog plana CEI za period 2021-2023**, definisane su nove strateške oblasti rada Inicijative u narednim godinama. Dokument predviđa dva ključna strateška prioriteta: *zeleni rast* (održive i cirkularne ekonomije, povezanost, otpornost na klimatske promjene) i *pravedno društvo* (dobro upravljanje, bolje zdravlje, socijalna inkluzija, medijske slobode).

Ocjena predsjedavanja

Predsjedavanje Crne Gore Centralno-evropskom inicijativom, uprkos izazovnoj godini, ocijenjeno je uspješnim. Odgovornim i predanim pristupom, Crna Gora je uspjela da obezbijedi kontinuitet u radu Inicijative i putem organizacije sastanaka na najvišem nivou, zbližila 17 zemalja članica, dodatno ojačavajući dijalog i saradnju. Podrškom projektnim aktivnostima i novim okvirima saradnje, posebno u oblasti zdravlja, naša država je aktivno doprinijela definisanju zajedničkog odgovora na uticaj pandemije u regionu. Prepoznavši potrebu za promocijom snažnije uloge žena u regionu, Crna Gora je inicirala temu rodne ravnopravnosti kao jedan od novih strateških ciljeva CEI. Realizacijom predsjedavanja tokom 2020, Crna Gora je još jednom potvrdila jasnu, nedvosmislenu i konkretnu posvećenost regionalnoj politici zasnovanoj na uzajamnoj saradnji zemalja i njihovoj evropskoj perspektivi. Istovremeno, naša zemlja je značajno doprinijela većoj vidljivosti i afirmaciji Inicijative na savremenoj regionalnoj sceni.

Nastavak predsjedavanja tokom 2021

Zbog nemogućnosti da Program predsjedavanja za 2020. godinu realizuje u potpunosti, a vodeći se postignutim rezultatima, Crna Gora će nastaviti da predsjedava CEI i tokom 2021. godine. Time će postati prva država, od osnivanja Inicijative, koja će ovu odgovornu ulogu vršiti dvije godine zaredom. Realizacija ovog izazovnog zadatka potvrđuje snažan spoljnopolitički angažman, doprinosi međunarodnoj promociji zemlje, kao i usavršavanju njenih administrativnih i ljudskih kapaciteta.

U cilju izrade Programa predsjedavanja 2021, u toku su konsultacije MVP sa resornim ministarstvima i drugim institucijama u cilju definisanja koji od prioriteta iz 2020. godine će biti promovisani u aktuelnoj godini, kao i mogućeg uvođenja novih oblasti od značaja za nacionalne interese i regionalnu saradnju. Program i okvirni kalendar aktivnosti biće predstavljeni u novoj Informaciji o predsjedavanju Crne Gore CEI tokom 2021, koju će Vlada razmatrati tokom februara.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2021. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o rezultatima predsjedavanja Crne Gore Centralno-evropskom inicijativom (CEI) u periodu 1. januar – 31. decembar 2020. godine
2. Vlada Crne Gore je ocijenila da je Ministarstvo vanjskih poslova uspješno vodilo i koordiniralo aktivnosti predsjedavanja Centralno-evropskom inicijativom (CEI) tokom 2020. godine.